

РЕЦЕНЗИЯ

от доц.д-р Никола Христов Димитров, член на Научно жури, относно качествата на ас. д-р Велислава Николаева Костова – участник в конкурс за заемането на академичната длъжност „доцент” по ПН 3.7. Администрация и управление/ Основи на мениджмънта, Стратегическо управление / във ВСУ „Черноризец Храбър”

Никола Хр. Димитров, хон. преподавател в катедри „Управление” при И У-Варна и „Администрация и Управление” при ВСУ” Ч. Храбър, „Доктор, Доцент по н. спец. 05.02.17. Планиране и втора пр. 05.02.20. Социално управление

1. ОЦЕНКА НА ПЕДАГОГИЧЕСКАТА ПОДГОТОВКА И ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

От представената автобиография / S V / се вижда една целенасочена образователна и главно преподавателска и научно-професионална кариера, която от 1999 г. е изцяло свързана с преподавателска дейност, а от 2004 г. и до настоящем с академична дейност и ангажираност във ВСУ” Ч. Храбър „. На 9.03.2012 г. успешно защитава докторска степен с тема на дисертацията-„ Оценка на иновационната дейност на малки и средни предприятия” пред Специализирано Научно Жури и притежава образователната и научна степен „ Доктор” по „ Организация и управление на производството”, Диплома № Н С -14 издадена от 29.06.2012 г. на В С У” Ч. Храбър „.

От 14.06 на 2004 г. ас. д-р Велислава Костова е редовен, щатен преподавател във ВСУ. Представената справка за нейната аудиторна заетост за учебната 2012/2013 година показва натовареност с общ хорариум от 801 часа. . От този общ хорариум 332 часа са под формата на лекции, което представлява 61.92 % от общата заетост. Както лекциите, така и другите форми на учебната заетост са свързани с преподаването и воденето на организиран и ефективен учебен процес по дисциплините : Въведение в мениджмънта, Стратегическо управление и Управление на хотелиерството. Кандидатът е водил семестриални упражнения по дисциплините- Стратегическо управление, Обща теория на управлението, Организация и технология на управлението и Управление на туризма. Прави впечатление, че доминиращата част от общата заетост на кандидата / 65.14 % от същата / за уч. 2012/2013 г. се формира от

дисциплини,които са в предмета на обявените области на ПН. 3.7. Администрация и управление.Цялата заетост е осъществена при студентите от специалностите-„Б А”, П А”, „М И О „и „ Информатика”.Всичко това съответствува на изискванията на чл.59,т.2,ал.3 от З Р А С.

При по- конкретен поглед на учебната заетост е видно , че значителната учебно-преподавателска дейност на кандидата за учебната година 2012/2013, се реализира основно в областта, за която се участва в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент”, а именно ПН 3.7. Администрация и управление /Основи на мениджмънта, Стратегически мениджмънт/.Значителната специалностна заетост на кандидата / 59.92% от общата аудиторна заетост / се формира от дисциплини,които се припокриват с по-конкретно обявените области на ПН. 3.7. Администрация и управление. Това се потвърждава и от подготовката на новия лекционен курс по дисциплината „ Стратегическо лидерство” за ОКС” Магистър”.Дисциплината „ Управление на хотелиерството ” е от групата на задължителните дисциплини в учебните планове на съответните специалности и е непосредствено свързана с теорията на управлението и стратегическото управление в областта на туризма. Тези дисциплини като цяло гарантират перспектива на заетостта и обезпечеността им с висококвалифицирани специалисти. Като имам предвид професионалното развитие и целенасочената подготовка на ас. Костова считам ,че кандидатът в настоящия конкурс притежава потенциал за включване в учебните планове за ОКС „ Магистър „ на ПН 3.7. и другите специалности на ВСУ.

Много положително оценявам, във връзка с учебно-преподавателската дейност в областта на исканата доцентура , преподавателската практика в професионални гимназии по икономика за периода м. септември 1999 до м. ноември 2003 г., в т.ч. и като Зам.Директор ,придобитите знания и допълващи квалификации по спец.” Педагогика” и „ Икономист-Счетоводител”,удостоверени със свидетелства № 4328 от 2.09.2009 г. и № 6829 от 27.05.2000г. съответно от ТУ-Габрово и ИУ-Варна.

2.ОЦЕНКА НА НАУЧНИТЕ РЕЗУЛТАТИ И ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

За участие в обявения конкурс ас.д-р Костова е представила 31 публикувани разработки. Те са структурирани в 5 групи-монографии и студии, научни статии,научни доклади, учебници и учебни помагала и научно-приложни разработки .Съответно те заемат-9.67%,%,35.48% ,25.80%,22.58% и 6.55 % от

общия брой. При внимателното запознаване със съдържанието на публикациите установявам, че в предоставените материали по конкурса не е представена конкретна информация за 2 проекта ,поради което те няма да бъдат обект на рецензиране, а само ще се вземат под внимание. Оценявам високо съдържанието, обема и главно значимостта на публикация №1 от групата на научните статии и я отнасям към групата на публикуваните студии от автора. В резултат на тези трансформации и прегрупирания ,това което според мен може да бъде включено за оценяване в рецензията ще изглежда така/виж Табл.1/

Таблица 1

ГРУПИРАНЕ И ПАРАМЕТРИ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ

Вид на публикациите	Предложено		Включено в Рецензията	
	Брой	Страници	Брой	Самост. страници
1.Монографии и студии	3	258	4	274
3.Научни статии и научни доклади	19	114	18	98
4.Учебници и учебни пособия	7	512	7	512
Общо	29	884	29	884

От съдържанието на Таблица 1 се вижда ,че по брой публикации доминират научните статии и доклади / 62.1%/, но те заемат 11.1% от общия брой на публикуваните страници, или 6.1 издателски коли.Най-голям е дялът на публикуваните страници при учебниците и учебните пособия/ 57.9% /,като те заемат 13.8 % от общия брой на публикациите и представляват 17.1 издателски коли.Монографиите и студиите съответно представляват 13.8% от общия брой и 17.1 издателски коли.Като цяло сумарно показаната публикационна активност на кандидатката е от 55.3 издателски коли, а тази свързана със специфичната тематика на конкурса и в обем от 48 издателски коли което е напълно достатъчно и отговаря на изискванията на чл.58,ал.1.1. и 1.2. и т.2, ал. 2.1. на З Р А С и неговия Правилник.

Като имам предвид тематиката на конкурса и при един опит за структуриране на значителната и сравнително свежи основни публикации,бих

открил три основни направления на изследователската и публикационната продуктивност на ас. д-р Велислава Костова, след защитата на дисертацията :

- В областта на Стратегическото управление и инструментариума за неговото усвояване и приложение-публ. I- 1 и 2 ,I I -1,2,5,11,I I I -4,5,7,I V-2,3,4. от предложениия списък на научната продукция

- В областта на Теорията на управлението и моделите за повишаване на конкурентната способност на бизнесорганизациите- публ.I I-1,3,5,8,9I I I-2,7,I V - 1,2,6,7.

- В областта на управлението на иновациите и инвестициите -публ. I-2,I I- 2,6,10, I I I – 1,3.

В публикуваната от 2012 г. монография „ Стратегическа ориентация в развитието на бизнес организациите” е обоснавано понятието” стратегическа ориентация” като платформа в стратегическото управление и са разкрити елементите и различните подходи за реализация. С елементи на съществено допълване и обогатяване в областта на теорията на управлението и инструментариума на стратегическите решения са публикуваните , съответно през 2010 и началото на 2013 г. -„Въведение в теорията на управлението” и „ Приложение на реалните опции при оценка на инвестиционни проекти в условия на риск и неопределеност”.

Установявам едно съществено развитие и качествена диверсификация спрямо дисертационното изследване с така посочените области на публикационна активност, като тя е съществено задълбочена и разширена по посока на инструментариума на стратегическото управление , новите подходи и модели за повишаване на конкурентния статус,неговата идентификация в бизнесорганизациите.

Сред редицата научни резултати в изследователската дейност на кандидата бих потвърдил някои от предложените от авторката приноси и открил следните:

1.Допълнени са съществуващите платформи в логиката на стратегическото управление,като се разкрива същността,съдържанието и аргументира прилагането на „Стратегическата ориентация” като една от тях.Предложеният концептуален модел е методически обвързан с оценката на организационната среда и иновативността в стратегическите решения/ публ. I-1,I I- 5, 7,8 и 11 /

2. Идентифицирането на стратегическата ориентация е обвързано с аналитични конкурентни оценка на различните техники за стратегически анализ,като

основателно е даден приоритет на подържането на дългосрочни конкурентни предимства на бизнесорганизациите/публ. I-1 и 2, I I – 1 и 5, I I I -1 и 2 /.

3. Допълнени са съществуващите бариери в моделите на управление на МСП, като се излиза извън традиционната им класификация и се оценява влиянието на такива произтичащи от: интензивността на релацията” МСП от първошелонната индустрия - МСП от обслужващия сектор”, и „Структура на инвестициите- Равнище на продуктова иновация”. Допълнена е съществуващата технология и инструменти в моделите за управление на МСП за насърчаване на тяхната дейност/ публ. I-3, I I – 4,8,9, I I I -2 и 3, I V-1у6 и 7 /

4. Опитва да се обоснове и аргументира цялостно прилагането на метода на „ реалните опции” при управлението на инвестициите, като се има предвид неговото negliжиране и неизползване по отношение на непубличните акционерни компании и предприятия от неакционерен тип.. Направеният ретроспективен анализ на потенциала на този метод , в непосредствена връзка с другите методи за оптимален инвестиционен избор, в определена степен разширява инструментариума и критериите при вземането на управленските решения в областта на инвестициите. Съществено за теорията и методиката е изразената и практически приложена теза на автора, че този метод може да бъде допълващ по отношение на съществуващите такива/публ. I-2, I I -3/

1. Допълването на съществуващите в нашата управленска литература становища за съдържанието и технологията на прилагането на „ Екипният подход” при вземането на управленски, в т.ч. и на стратегически управленски решения в условията на „неструктурирани проблеми” в развитието на предприятията и бизнеса. Аналитично и актуализирано са оценени възможностите и потенциала на 5-те разгледани метода/ публ. I I-1, IV-7 /

2. Предложената и анализирана архитектура на стратегическата конюнктура на бизнесорганизациите в териториален аспект , на базата на бизнеса в община Варна/ публ. I- 1 , стр.129-136./

7. Опитва да се синтезират и трудността” да се самоопределят” постигнатите резултати не по отделни публикации, а по обособени направления. Това показва степента не само на информираност на кандидата, но и на сравнително добрата познаваемост на развитието на науката и научните изследвания в съответната област.

От предоставената информация за участие в конкурса е видно, че ас.д-р В.Колева има показани 11 цитирания в 7 публикации от различни колеги от университетската академична общност. Посочените 11 цитирания са от 3 различни автори и са в областта на така посочените от мен 3 направление на публикационна активност. Прави впечатление, че цитиранията са за периода 2010-2012 г., при това в рецензирани издания на съответните ВУ. Много акуратно и точно са разграничени авторовите публикации и участие при съвотворство. От предоставената документация по конкурса се виждат 5 международни публикации, които са по така обособените основни 3 научни направление.

3. КРИТИЧНИ ОЦЕНКИ, ЗАБЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

1. В публикациите относно стратегическата ориентация, архитектурата на стратегическата платформа е главно ориентирана към концептуалните, структурните и дейностните параметри. В известна степен са подценени и по-малко изследвани в предложението авторов концептуален модел чисто икономическите и количествените параметри. А те са в основата на дългосрочната ефективна стратегическа ориентация, след като приемаме, че последната приключва с избора на стратегия. Вероятно в бъдещите изследвания тази страна на стратегическата ориентация ще бъде обект на допълнителни и по-дълбочинни изследвания.

2. На редица места в публикациите и особено при изясняването на ”метода на реалните опции”, при вземането на стратегически решения по отношение на инвестициите / публ. I -2, стр.284,295 и др./ се търси решение чрез преход и използване на ”сценарииния подход”, без да се изясняват нивата на границите на съответните отклонения и очакваните резултати. Това е още по-необходимо, тъй като не е достатъчно ясно с кои от другите методи /чист доход, Срока за откупуване, NPV и IRR / този метод ще се комбинира при избора.

3. При достатъчния обем на публикациите като цяло, не са достатъчни самостоятелните или съвместните такива публикувани в утвърдени национални и академични научно и научно-изследователски списания и редакции. Трябва да се засили вниманието и към участието в различни местни, национални и международни проекти, които се отнасят до корпоративното ниво на управление и конкурентоспособността на предприятията и икономиката като цяло.

4. В бъдещата изследователска и публикационна дейност е необходима по-голяма концентрация в областта на управлението на ключовите ресурси на

организациите,където авторката показва значителен теоретичен и методически потенциал и идеи.

5. Като пропуск бих отбелязал липсата на групирана информация за заетостта в предходни периоди и такава за осъществените научни ръководства на дипломни работи,магистърски тези и докторанти.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основавайки се на откритите научни резултати и приноси на участника в конкурса ас. Велислава Николаева Костова , притежаваната от кандидатката О Н С „доктор”, много успешната ѝ преподавателска и научно-изследователска дейност в катедра „ Администрация и управление”на ВУ и главно потенциалът за научно и професионално развитие смятам, че тя отговаря напълно на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Р България и може да заеме академичната длъжност ” доцент” по ПН **3.7. Администрация и управление/ Основи на менаджмънта, Стратегическо управление / във ВСУ „Черноризец Храбър „.**

Настоящата рецензия е направена в съответствие с изискванията на З Р А С на Р България, съгласно препоръчаната от ВУ структура , Заповед №3622, от 21.12..2012 г. на Ректора на В С У „ Ч.Храбър „, относно състава на Научното жури и избирането ми като Рецензент съгласно чл. 2, ал.8 от ППЗРАС.

Подпис:

(Доцент , д-р Никола Димитров)

29.01.2013 г.

Варна